

Dr. Deák Andrea

ügyvéd

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám:

IV/00155-2/2021

Érkezett:

2021 MÁRC 17.

Példány:

Kezelőiroda:

Melléklet:

Alkotmánybíróság

1015 Budapest, Donát u. 35-45.

1535 Budapest, Pf. 773.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A IV/155-1/2021. ügyszám alatt megküldött hiánypótlási felhívásnak eleget téve, Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § alapján az alábbi – kiegészítésekkel egységes szerkezetbe foglalt /kiegészítések vastagon, dőlt betűvel szedve/ - az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Győri Járásbíróság B.361/2018/49. számú ítéletének és a Győri Törvényszék, mint másodfokú bíróság 4.Bf.116/2020/7. számú végzésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azokat semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

■■■■■■■■■■ napi keltezéssel feljelentést tett a Győri Rendőrkapitányságon, melyben előadta, hogy a szántó értékesítéséből származó ■■■■■■-ot unokájára, ■■■■■■ bízta, hogy segítségére legyen a pénz kezelésében. Nyugdíját és a föld vételárát hosszú ideje nem ő veszi fel. Előadta továbbá, hogy 2013. június közepétől 24 órás gondozásra szorul, ezért ■■■■■■ ■■■■■■ gondozókat fogadtak mellé. Az ápolók kifizetésére a nyugdíját és a földpénzt akarta felhasználni, de ezen összegekhez nem tudott hozzájutni. A fentiek miatt alapos a gyanúja arra, hogy pénzét valaki sajtjaként kezeli, őt megfosztva saját pénzétől, amire pedig saját ápolása, gondozása, megélhetése miatt haladéktalanul szüksége lenne.

■■■■■■■■■■ feljelentése alapján a Győri Rendőrkapitányság sikkasztás büntette és más bűncselekmények miatt 4365/2013. bü. számon nyomozást rendelt el.

A nyomozás során egy alkalommal került sor ■■■■■■ tanúkenti kihallgatására, 2013. október 11. napján.

A nyomozóhatóság gyanúsítottként hallgatta ki ■■■■■■ a Btk. 372.§ (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő sikkasztás vétségének, míg T ■■■■■■ Btk 372.§ (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntettének megalapozott gyanúja miatt.

2014. január 2. napi keltezésű írásbeli vallomásában azt nyilatkozta, hogy 2013. augusztus 16-án a [redacted] átutalása [redacted] számlájára saját döntése volt, ezt a sértettel nem egyeztetve, arra való hivatkozással, hogy nagyapja mentálisan erre már nem volt képes.

2014. december 18. napján elhalálozott. [redacted] sértett gyermekei. [redacted] mint a sértett jogutódjai járnak el. [redacted] a nyomozás során bejelentették, hogy polgári jogi igényt kívánnak érvényesíteni.

A nyomozás befejezését követően a Győri Járási és Nyomozó Ügyészség 2016. július 4. napján kelt B.6394/2013/34. számú határozatával a nyomozást megszüntette. [redacted] vonatkozásában a Be. 190.§ (1) bekezdés a) pontjában, míg [redacted] gyanúsított tekintetében a Be. 190.§ (1) bekezdés b) pontjában írt okból.

A megszüntető határozat ellen bejelentett panaszok alapján a Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség a 2016. augusztus 25. napján hozott B.1004/2014/11. és a B.1004/2014/12. számú határozataival a Győri Járási Nyomozó Ügyészség határozatát hatályon kívül helyezte és a Győri Járási és Nyomozó Ügyészséget a nyomozás folytatására hívta fel.

A nyomozás folytatása során további bankszámla forgalmi adatokat szereztek be és folytatólagosan kihallgatták [redacted] is.

Folytatólagos kihallgatása során [redacted] terhére további 2 rb. a Btk. 372.§ (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő sikkasztás büntettének megalapozott gyanúját rótták [redacted]

A nyomozás befejezését követően a Győri Járási és Nyomozó Ügyészség a 2018. január 12. napján kelt B.6394/2013/61. számú határozatával a nyomozást ismételten megszüntette. [redacted] ellen 1 rb. a Btk. 372.§ (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő sikkasztás vétsége és 1 rb. a Btk. 372.§ (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő sikkasztás büntette ([redacted] Ft) miatt indult nyomozást a Be. 190.§ (1) bekezdés b) pontjában, míg további 1 rb. a Btk. 372.§ (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő sikkasztás büntette (1.048.125 Ft) miatt indult nyomozást a Be. 190.§ (1) bekezdés e) pontjában írt okból, [redacted] gyanúsított ellen 1 rb. a Btk. 372.§ (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette miatt indult nyomozást a Be. 190.§ (1) bekezdés b) pontjában írt okból került megszüntetésre.

A megszüntető határozat ellen [redacted] mint az időközben elhalálozott [redacted] sértett jogutódjai, valamint T [redacted] sértettől és [redacted] sértetti jogutódoktól is meghatalmazással rendelkező [redacted] ügyvéd is panaszt jelentett be.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség a 2018. március 7. napján hozott B.1004/2014/23. számú határozatával [redacted] ügyvéd által bejelentett panaszt, mint nem jogosulttól származót elutasította. Indokolása szerint mivel [redacted] sértett a büntetőeljárás során elhalálozott, ezért [redacted] ügyvéd számára adott, jogi képviselőre vonatkozó meghatalmazás megszűnt.

A sértetti jogutódok által bejelentett panaszt a Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség a szintén 2018. március 7. napján kelt B.1004/2014/22. számú határozatával utasította el.

Határozatának indokolásában a főügyészség arra hivatkozott, hogy azon összeg vonatkozásában, mely ügyvédi letétbe került, tényállási elem hiányában szóba sem kerülhet a jogtalan elsajátítás, vagy sajátjaként rendelkezés. Kifejtette továbbá, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok csak arra voltak elegendőek, hogy a gyanúsítottakra rábízott összegek beazonosíthatóak legyenek. Azonban a szakértői vélemény arra vonatkozóan nem tudott kétségtelen bizonyítékot szolgáltatni, hogy a bankszámlákról történő levételeket követően mi lett a pénz sorsa.

[redacted] terhére rótt 1 rb. a Btk. 372.§ (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő sikkasztás büntette (1.048.125 Ft) miatt a Be. 190.§ (1) bekezdés e) pontjában írt okból megszüntetett

bűncselekmény tekintetében a Be. 199.§ (2) bekezdésére tekintettel kizárt volt a pótmagánvád előterjesztése, míg 1 rb. a Btk. 372.§ (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő sikkasztás büntette (2.700.000 Ft) miatt nem kívántunk pótmagánvádlóként fellépni.

■ gyanúsított terhére rótt 1 rb. a Btk. 372.§ (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette és ■ terhére rótt 1 rb. a Btk. 372.§ (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő sikkasztás vétsége tekintetében azonban a Be. 230.§ (2) bekezdése alapján - tekintettel a Be. 229. § (1) bekezdésére és a Be. 199.§ (2) bekezdés b) pontjára – 2018. május 7. napi keltezéssel a Győri Járási Ügyészségen keresztül pótmagánvádat nyújtottunk be a Győri Járásbíróságra.

A Győri Járásbíróság a 2020. január 15. napján hozott B.361/2018/49. számú ítéletével ■ I.r. vádlottat az ellene a Btk. 372. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés a.) pontja szerint minősülő sikkasztás büntette miatt emelt vád alól, míg ■ II.r. vádlottat az ellene a Btk. 372. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a.) pontja szerint minősülő sikkasztás vétsége miatt emelt vád alól felmentette.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ■ I.r. vádlottnak az a magatartása, amelynek során a sértett tulajdonát képező és tőle átvett összeget – a sértett egészségi, szellemi állapotának tekintettel - érdekében visszatartotta, sem az eltulajdonítás, sem a sajátjaként rendelkezés megállapítására nem alkalmas. Az ítélet történeti tényállásából ugyanis csupán a sértettet aktuálisan megillető összeg birtokban tartása, és nem e bevétel letagadása, végleges eltulajdonítása állapítható meg. Nem merült fel más vonatkozásban adat arra sem, hogy a terhelt a visszatartott összeggel bármilyen módon rendelkezett volna. A tulajdonos akarata – mely jelen esetben I.r. vádlott által vitatott volt, tekintettel nagyapja egészségi állapotára - ellenére történő birtokban tartás bűncselekmény megállapítását nem teszi lehetővé, az irányadó bírói gyakorlat szerint sikkasztásként nem értékelhető (BH.2000.2.47.) A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján kétséget kizáróan nem lehetett cáfolni ■ I.r. vádlott azon védekezését, hogy 2013. augusztus 23. napján, a részére kezelésre adott, ■ tulajdonát képező ■ forinttal nagyapja érdekében, vele egyeztetve úgy rendelkezett, hogy 2013. augusztus 15. napján 3 hónapos lekötésbe helyezte az összeget és a későbbi felszólítás ellenére nem adta utalta át ■ megjelölt bankszámlájára. Függetlenül az eljárás során (2019-ben) elkészült igazságügyi szakértői véleményben foglalt megállapításoktól, kétséget kizáróan nem lehet cáfolni, hogy ■ I.r. vádlott alappal volt abban a feltevésben, hogy az által észlelték alapján nagyapja, ■ belátási képessége hiányzott, a pénze vonatkozásában rendelkezni már nem tudott, így ezért éppen a sértett érdekében a rábízott pénzt a korábbiakkal egyezően befektette, majd ügyvédi letétbe helyezte. A ■ forint tekintetében nem lehet megállapítani a sikkasztást, még akkor sem, ha feltéve, de meg nem engedve bizonyítást nyerne, hogy néhai ■ augusztusában követelte vissza földpénzből származó pénzét. Ezen a ponton a bíróság visszaüt az ítélet indokolásának elején már kifejtett álláspontjára, miszerint az eljárásban a hatóságoknak a 2013. augusztus 23. napján már befejezettnek minősülő cselekményt kellett vizsgálnia, T ■ feljelentésében – de az eljárás későbbi szakaszában tanú meghallgatása során sem – sérelmezte a pénze 2014. február 18. napján történt ügyvédi letétbe helyezését, ami azonban a vádindítvány tényállásában megjelenik, mint elkövetési magatartás. A bíróság álláspontja szerint - megvizsgálva a feljelentésben nem érintett, kizárólag a pótmagánvádló által sérelmezett tény - amikor ■ I.r. vádlott azon cselekménye, hogy 2014. február 18. napján, még nagyapja halála előtt 8.140.718 Ft-ot ügyvédi letétbe helyezett azzal, hogy azt nagyapja ellátására kell fordítani, szintén nem meríti ki a sikkasztás kötelező törvényi elemeit. I.r. vádlott állítását, hogy az ügyvédi letétbe helyezett pénzt mire kell fordítani, okirati bizonyíték is alátámasztja. Arra vonatkozóan, hogy az ügyvédi letétbe helyezett pénz néhai ■ földpénzből származik, ■ I.r. vádlott vallomása és a bankszámlakivonatok állnak rendelkezésére. ■ entiek alapján kétséget kizáróan nem lehet bizonyítani, hogy ■ I.r. vádlott nagyapja ■ földpénzből megmaradt ■ forinttal sajátjaként rendelkezett. ■ I.r. vádlott tekintetében a bíróság megállapítása szerint kizárólag késedelmes elszámolási vita merülhet fel, hiszen 2013. nyártól a ■ között édesapjuk pénzei, egészségi/ mentális állapota, valamint édesapjuk ellátása miatt vita volt.

20

Polgári perre is emiatt került sor. [redacted] vádlott nyilatkozatai mindvégig késedelmes elszámolásra utalnak. Vallomásaikat kétséget kizáróan sem igazolni, sem cáfolni nem lehet. Ugyanakkor a [redacted] os nyugdíj visszatartására ezen időszakban került sor.

A bíróság a bizonyítási eljárás során [redacted] pótmagánvádló által benyújtott bizonyítási indítványok közül elutasította az alábbiakat:

Pótmagánvádló a bíróság részére benyújtott két darab CD lemezt, melyen olyan hangfelvételek szerepelnek állítása szerint, melyek mind a sértett egészségi/szellemi állapotát, mind pedig a pénz sértett általi visszakérését igazolnák. A bíróság a bizonyítási indítványt elutasította. Álláspontja szerint nem lehet kétséget kizáróan megállapítani, hogy kinek a hangja szerepel a felvételeken (pótmagánvádló állítása szerint [redacted] beszélgetése került rögzítésre), a sértett időközben bekövetkezett halála miatt a hangazonosítás szakértői általi elvégzésére sem lenne már mód. Továbbá nem lehetne kétséget kizáróan megállapítani, hogy mikor készültek a hangfelvételek. Ahogy a hangfelvételek elkészítésének körülményeit sem, történt-e esetleg irányított beszélgetés, az ott szereplő fél bármelyikének befolyásolása, utalva az igazságügyi pszichiátriai szakvéleményben rögzítettekre.

A bíróság továbbá nem találta indokoltnak [redacted] nyomozás során tett tanúkihallgatását végző rendőr – tanúként meghallgatását. A bíróság végül elutasította [redacted] ügyvéd tanúkihallgatására tett indítványt is. Bár a pótmagánvádló álláspontja szerint ő, mint a sértett törvényes jogutódja megadhatja a felmentést a titoktartás alól a sértett korábbi ügyvédje részére, azonban azt nem tudta vitatni, hogy az ügyvéd olyan információkkal nem rendelkezik, melyek a feljelentés megtételét előzték meg. Azt követően is a pótmagánvádlótól és családjától kapták az esetről az információkat. [redacted] szellemi állapotára vonatkozóan pedig – miután [redacted] nem szakértő – az ellentmondást feloldóan nyilatkozni nem tudott volna. A 2013. október 29-i [redacted] tanú meghallgatásának körülményei kapcsán – hol történt a meghallgatás, a sértett milyen mentális állapotban volt – szintén nem várható érdemi válasz a tanúktól az eseményt követő 5-6 év elteltével. Az elkészült jegyzőkönyv közokirat, melyben a sértett zavartságát nem jelezték, a bíróság a tanúvallomást bizonyítékként értékelte az eljárásban.

Az ítélet ellen a pótmagánvádlók által kijelölt képviselő és a pótmagánvádlók jogi képviselője fellebbezést jelentett be.

A másodfokú eljárásban a pótmagánvádlók által kijelölt képviselő személyében változás történt. A kijelölt képviselő [redacted] lett.

A fellebbezés folytán eljáró Győri Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2020. október 15. napján kihirdetett 4.Bf.116/2020/7. számú végzésével az elsőfokú ítéletet mindkét vádlott vonatkozásában helybenhagyta.

A megállapított történeti tényállást, az elsőfokú ítélet [17] bekezdés 3. és 4. sorában a másodfokú bíróság az ügyiratok tartalma alapján azzal egészítette ki: „... az ingatlan vételárából származó, néhai [redacted] tulajdonát képező pénzből [redacted] 2013. augusztus 29. napján átadott sógora, [redacted] részére [redacted] forintot.”

Helytállónak fogadta el a pótmagánvádló és képviselőjének azon kifogását, hogy az elsőfokú bíróság úgy hallgatta ki a tárgyaláson [redacted] szakértőt és úgy állapított meg részére szakértői díjat, hogy kirendeléséről nem intézkedett, ugyanakkor a Be. 189.§ (1) bekezdésére figyelemmel szakértő alkalmazása kirendeléssel történik. Az elsőfokú bíróság ezen eljárási szabálysértése azonban az ügy érdemére nem volt kihatással, hiszen további szakértői bizonyítás keretében a sértett belátási képessége, mentális állapota megnyugtatóan tisztázható volt.

A sértett belátási képességének vizsgálata kapcsán kiemelte a másodfokú bíróság, hogy jelen büntetőeljárásban a bizonyíthatóság körében a sértetti feljelentés és tanúvallomás tartalmának van jelentősége. E két sértetti nyilatkozat alapján az állapítható meg, hogy néhai [redacted] belátási képességétől függetlenül az ingatlan értékesítéséből befolyt vételár pontos további sorsával részletekbe

DS

menően nem volt tisztában, csak arról számolt be, hogy annak kezelését unokájára, [REDACTED] I. r. vádlottra bízta. Így például a feljelentésében arra a körülményre sem tért ki, hogy a vételár egy részét hozzátartozóinak ajándékozta, de tanúkihallgatása alkalmával sem tudott számos, a pénzkezelés kapcsán felmerülő lényeges kérdésre pontos választ adni. Erre tekintettel helyesen vetette el az elsőfokú bíróság [REDACTED] tanúkenti kihallgatására vonatkozó indítványt, hiszen a sértetti nyilatkozatokból, vallomásból azok tartalma alapján okszerű következtetés volt levonható további tanúbizonyítás nélkül is. Ugyanezen okból a tanúkihallgatásra a másodfokú eljárásban sem kerülhetett sor.

A Győri Törvényszék végzése szerint kétséget kizáróan nem volt megállapítható, hogy az I. r. vádlott és a sértett között a pénzkezelést illetően milyen tartalommal jött létre megállapodás, az, hogy a rábízás milyen kereteket szabott, így az sem igazolható, hogy 2013. augusztus 15. napján eszközölt lekötés a néhai sértett akarata ellen történt. Ez annak ellenére is kijelenthető, hogy ezen aktusról az I. r. vádlott vallomása szerint a sértettet nem tájékoztatta, hiszen arra sem merült fel adat, hogy a korábbi tranzakciók részleteibe az I. r. vádlott a sértettet milyen mértékig vonta be, egyáltalán a sértettnek e körben volt-e bármilyen igénye, kikötése. A sértetti vallomás alapján az sem volt tisztázható, hogy ő a pénz átutalását követően a pénzmozgás, lekötés pontos feltételeivel, körülményeivel tisztában volt-e, így az sem igazolható, hogy az I. r. vádlott bármely cselekményével a rábízás kereteit túllépte és ezzel a sajátkénti rendelkezést, mint elkövetési magatartást megvalósította. [REDACTED] II. r. vádlott vonatkozásában rögzített tényállás nem iratellenes a sértett gondozásának kezdő időpontját tekintve, hiszen az ítélet azt 2013. nyarában jelöli meg, ami megfeleltethető mind a vádlotti, mind a pótmagánvádlói előadásnak. A II. r. vádlott által 2013. májusa és augusztusa között felvett négy havi nyugdíj kapcsán ki kell emelni, hogy ennek összegét a sértett otthoni gondozásának költségén túl terhelte a sértett gyógyszereinek és háztartásának költsége, melyet a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan igazoltan a II. vádlott fizetett. Ez a körülmény nem tekinthető a fennmaradó összeg eltagadásának, hiszen a hagyatéki eljárásban ezt maga a II. r. vádlott jelentette be közjegyzőnek, mint a hagyaték tárgyát, ugyanakkor a II. r. vádlott és édesapja, illetve testvérei között kialakult helyzetre tekintettel ezt a nem vitatott összeget visszatartotta.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A Győri Járásbíróság 2020. január 15. napján hozott B.361/2018/49. számú ítélet ellene a pótmagánvádlók által kijelölt képviselő és a pótmagánvádlók jogi képviselője fellebbezést jelentett be. Az ítélet a Győri Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2020. október 15. napján hozott és kihirdetett 4.Bf.116/2020/7. számú végzésével 2020. október 15. napján lett jogerős.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Győri Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2020. október 15. napján tartott nyilvános ülésen hozta meg és hirdette ki 4.Bf.116/2020/7. számú végzését. A nyilvános ülésen részt vett [REDACTED], mint a pótmagánvádlók kijelölt képviselője és a pótmagánvádlók jogi képviselője is.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az ügyben [REDACTED] az időközben elhalálozott [REDACTED] sértett jogutódja és egyben a pótmagánvádlók által kijelölt képviselő.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

A pótmagánvád alapján indult büntető eljárás során eljáró bíróságok döntései vonatkozásában az alkotmányjogi panasz alapját az Abtv. 29.§ első fordulata teremti meg, vagyis az, hogy a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenesek. Ennek indokolása jelen beadvány 2. a) és b) pontjaiban kerül kifejtésre.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése sérült, amely az alábbiak szerint rendelkezik:

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

Melyhez szorosan kapcsolódik az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) bekezdésében foglalt alapelv is, mely szerint:

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Az alkotmányjogi panasz keretei között a panaszos nem azt sérelmezi, hogy a bíróságok nem helytállóan értékelték a beszerzett bizonyítékokat, illetve az Alkotmánybírósághoz nem a bírósági eljárás során beszerzett bizonyítékok felülmérlegelésének igényével fordul, hanem annak orvoslását kéri, hogy a sérelmezett döntéseket hozó bíróságok az Alaptörvényben rögzített tisztességes eljáráshoz való elvével szemben utasították el a pótmagánvádlói oldal által előterjesztett bizonyítási indítványokat. *Valamint sértették a sértetti jogutódként fellépő pótmagánvádlók azon jogát, hogy a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül bírálja el ügyüket.*

A tisztességes eljáráshoz való alkotmányos jog sérelme következtében sérült a Be. preambulumban rögzített azon alapelv, mely szerint az igazság megállapításának igényét kell szem előtt tartani és különös hangsúlyt kell helyezni a bűncselekmények sértettjeinek fokozott védelmére, elvonták továbbá a pótmagánvádló azon jogát, illetve kötelezettségét mely a Be. 54. §-ra figyelemmel a Be. 7. § (1) bekezdésén és a 802. § rendelkezésein alapul.

Az államnak az alapjogok érvényesülésére vonatkozó kötelezettsége nem merülhet ki abban, hogy tartózkodjék a jogok megsértésétől, hanem gondoskodnia kell az érvényesülésükhöz szükséges feltételekről is.

Az alkotmánybírói jogértelmezésből is nyomon követhető, hogy az eljárás tisztességességének megítélése az eljárás egészének vizsgálatával állapítható meg. E körben kell értékelni az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény 6. cikkében foglaltak mellett, az egész eljárást, mérlegelve az alapvető büntetőeljárás jogok érvényesülését.

A tisztességes eljárás olyan kontradiktórius eljárást jelent, amelynek során a felek által tett beadványokat, indítványokat megtárgyalják és azokat a bíróság előtt egyenlőként kezelik. A tisztességes eljárás kritériuma, hogy a részt vevő feleknek joguk van arra, hogy az általuk az ügyük szempontjából relevánsnak tartott észrevételeiket előadják. Ez a jog csak abban az esetben tekinthető hatékonnak, ha az észrevételeket valóban „tárgyalják”, vagyis a perbíróság azokat megfelelően megfontolja.

Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) 22 AB határozatában kifejtette: "... a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon".

A jelen alkotmányjogi panasszal érintett büntetőügy specialitása, hogy az 1924. április 13. napján született [REDACTED] 2013. szeptemberében tett feljelentést sikkasztás bűntette miatt. [REDACTED] a büntetőeljárás alatt egyetlen alkalommal 2013 október 11. napján hallgatták ki tanúként.

pártatlan módon, azaz a tisztességes eljárás Alaptörvényben foglalt követelményrendszerével összhangban folytatja le. Pártatlan bíraskodás hiányában az egyéni jogok érvényesítése szenved csorbát.

A pártatlan bíraskodás alkotmányos elve megilleti az eljárás minden érintett résztvevőjét, így a sértetti jogutódként fellépő pótmagánvádlókat, illetve az általuk kijelölt pótmagánvádlói képviselőt is.

Tekintettel arra, hogy a sértettet a nyomozás során kizárólag egy alkalommal hallgatták ki, majd ezt követő több, mint egy év elteltével elhalálozott, ezért a pótmagánvád alapján indult bírósági eljárásban a pótmagánvádlói oldal az előkészítő ülésén két CD lenmezen található hanganyagot csatolt – és kérte bizonyítékként való felhasználását –, melyen a sértett beszél a sérelmére elkövetett cselekményről. Az elsőfokú bíróság a hangfelvétel meghallgatása nélkül elutasította a pótmagánvád ezen bizonyítási indítványát. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint azért, mert álláspontja szerint nem lehet kétséget kizáróan megállapítani, hogy kinek a hangja szerepel a felvételeken (pótmagánvádló állítása szerint [REDACTED] beszélgetése került rögzítésre), a sértett időközben bekövetkezett halála miatt a hangazonosítás szakértői általi elvégzésére sem lenne már mód. Továbbá nem lehetne kétséget kizáróan megállapítani, hogy mikor készültek a hangfelvételek. Ahogy a hangfelvételek elkészítésének körülményeit sem, történt-e esetleg irányított beszélgetés, az ott szereplő fél bármelyikének befolyásolása, utalva az igazságügyi pszichiátriai szakvéleményben rögzítettekre.

Megjegyezni kívánom, hogy az ügyben érintett minden személy a sértett közeli hozzátartozója, így kétséget kizáróan meg lehetett volna állapítani a hangfelvételen beszélő személy kilétét, a hangfelvétel metaadatai alapján pedig a készítésének időpontját.

A pótmagánvádlói oldal indítványozta id. [REDACTED] sértett jogi képviselője, [REDACTED] ügyvéd tanúkenti kihallgatását is, tekintettel arra, hogy ő volt az, akinek jogi segítsége mellett a sértett megtette feljelentését, így a sértett által elmondottakról – különösen arról, hogy 2013. augusztus 16-án az ő beleegyezésével utalta-e el a I.r terhelt a sértett pénzét – közvetlen tudomással bírt.

Ugyancsak elutasította az elsőfokú bíróság [REDACTED] – néhai [REDACTED] nyomozás során tett tanúkihallgatását végző rendőr – tanúkenti kihallgatását, annak ellenére, hogy ezen egyetlen sértetti vallomásnak a bíróságok perdöntő jelentőséget tulajdonítottak.

A fenti bizonyítási indítványok elutasítása azért is sérti a tisztességes eljárás alkotmányos elvét, mivel a bíróságok a büntetőügy iratai között elfekvő bankszámla forgalmi adatok ellenére figyelmen kívül hagyták azt aényt, **és annak indokolásával is adósok maradtak**, hogy miért nem vették figyelembe, hogy az I.r. terhelt 2013. augusztus 16. napján nem csak visszatartotta a sértett pénzét, hanem azt aktív magatartásával [REDACTED] Ft-ot átutalt a II.r terhelt bankszámlájára. A II. r. terhelt ezt a pénzt a saját számláján 2013.08.16.-án lekötötte, majd a lekötés 2013.11.18. napi lejáratakor azt ismét lekötötte. Ezt követően került a pénz ügyvédi letétbe 2014.02.18. napján, de nem [REDACTED] Ft, hanem csak [REDACTED] kamat. **Ezen tény figyelmen kívül hagyása az ügy érdemi elbírálására lényeges befolyással bír és kihatással van a bírói döntés megfelelő indokolására is. A bíróság feladata az igazságszolgáltatás, melynek során törekednie kell a tényállás igazságnak megfelelő, teljes körű felderítésére és döntésük megfelelő indokolására.**

Az eljáró bíróságok nem adták indokát annak, hogy a rendelkezésükre álló bankszámla forgalmi adatokkal szemben, miért jutottak arra a következtetésre, hogy

- 2013. augusztus 16. napján nem [REDACTED] hanem csupán [REDACTED] Ft állt rendelkezésre az ingatlan vételárából [REDACTED] bankszámláján,

Ezt követően, a 2014. december 18. napján bekövetkezett haláláig a sértett folytatólagos kihallgatására nem került sor, erre a hatóságok kísérletet sem tettek.

Az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárásban szinte egész végig az a koncepció vonult végig, hogy [REDAKT] sértett belátási képessége már 2013. augusztusában teljeskörűen hiányzott és a sértett oldal ennek ellenkezőjét a nyomozás során nem bizonyította, ezért került sor a nyomozás megszüntetésére.

A pótmagánvádló által benyújtott vádindítvány az akkor hatályos 1998. évi XIX tv. 230. § (2) bekezdése értelmében tartalmazta azokat az indokokat, amelyek alapján a nyomozás megszüntetése ellenére a bírósági eljárás lefolytatását indítványoztuk. Ebből, valamint a nyomozás megszüntető határozatokból egyértelmű, hogy a nyomozás megszüntetésére nem a sértett belátási képességének hiánya miatt került sor.

Ennek ellenére az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során a hangsúlyt a sértett belátási képességének vizsgálatára helyezte, melynek során az eljárási szabályokat megsértve, úgy hallgatta ki indítvány és a büntetőügyben való kirendelés nélkül a tárgyaláson polgári peres eljárásban eljáró dr. Várady Judit szakértőt és úgy állapított meg részére szakértői díjat, hogy kirendeléséről nem intézkedett. A büntetőeljárás során 2019. május 22. napján tartott tárgyaláson a szakértő úgy nyilatkozott, hogy a szakvéleményében rögzítettekből szakértői módszerrel azt is meg tudja állapítani, hogy a sértett ügyei viteléhez szükséges belátási képessége a 2014. januári vizsgálatot megelőző fél évvel is teljes mértékben tartósan hiányzott, ügyeinek vitelére képtelen volt és azt sem tudta megfontolni, hogy földjének eladásából származó pénzét visszakéri. A szakértő szerint a sértett belátási képessége ezen egyszerű kérés felfogására sem terjedt ki.

Az elsőfokú bíróság [REDAKT] belátási képességének körében indokolatlanul és erre vonatkozó indítvány hiányában hallgatta meg [REDAKT] szakértőként, melynek orvoslása érdekében kényszerült a pótmagánvádlói oldal szakértői bizonyítás indítványozására, annak ellenére, hogy a Ptk. 2:9. § (2) bekezdése egyértelműen kimondja: a cselekvőképtelen állapotban tett jognyilatkozat - a végintézkedés kivételével - a cselekvőképtelenség miatt nem semmis, ha tartalmából és megtételének körülményeiből arra lehet következtetni, hogy a jognyilatkozat megtétele a fél cselekvőképessége esetén is indokolt lett volna.

Az eljárás jogilag és tartalmilag is aggályos vélemény miatt a pótmagánvádlói oldal igazságügyi pszichiáter szakértő kirendelését kérte a bíróságtól, mely indítványt a Győri Járásbíróság elutasította. Ezért a pótmagánvádló és jogi képviselője is magánszakértői véleményt csatolt, köztük a Nemzeti Szakértői Intézet Győri Szakértői Intézetének véleményét. Ennek eredményeként rendelte ki hosszas késedelem után a Győri Járásbíróság a Nemzeti Szakértői Intézet Kecskeméti Szakértői Intézetét pszichiáter szakértői vélemény elkészítésére. A szakértői vélemény rögzíti, hogy „a rendelkezésre álló iratok alapján néhai [REDAKT] sértett 2013. augusztus 23-án olyan mértékű szellemi hanyatlásban (demenciában) nem szenvedett, mely ügyei viteléhez szükséges belátási képességére hatással lett volna.

Az elsőfokon eljáró bíróság azáltal, hogy indítvány hiányában, kirendelés nélkül, szakértőként hallgatta meg [REDAKT] valamint azáltal, hogy a pótmagánvádlói oldal ezen jogsértés orvoslására előterjesztett, a Be. rendelkezéseinek megfelelő igazságügyi szakértő kirendelésére vonatkozó indítványa elutasította, megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog egyik fontos részjogosítványát, a bírói pártatlanság kívánalmát és sérült az ésszerű határidőn belüli elbírálásra vonatkozó alkotmányos jog is.

Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a pártatlan bírósághoz való jog olyan részjogosítvány, amely a tisztességes eljárás követelményrendszerének lényeges eleme, érvényesülése nélkülözhetetlen a többi alkotmányos alapjog védelméhez. E követelmények nyújthatnak garanciát arra, hogy a felek egyéni jogairól egy valóban semleges fórum hozzon döntést. A bíróság döntései csak így léphetnek fel a kötelező erő és a véglegesség igényével, a bíróság az eljárásban kizárólag akkor felelhet meg ezeknek az alapvető elvárásoknak, ha az eljárását az adott ügyben függetlenül,

- [REDACTED] 2013.08.16. napján nem leköttötte, hanem ellenkezőleg, feltörte a leköttést és [REDACTED] számlájára átutalta a [REDACTED] Ft-ot, amelyet azután [REDACTED] költött le. Majd 2013. november 18. napján ismételt [REDACTED] költötte le a pénzt, nem pedig [REDACTED]

Az eljáró bíróságok ezáltal megsértették az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) bekezdésében foglalt azon alkotmányos alapelvet, hogy eljárásuk során hozott döntéseiket megfelelő módon indokolják.

Az eljárás egészének vizsgálata alapján tényként rögzíthető, hogy a pótmagánvádlói oldal bizonyítási indítványait teljes egészében elutasították. A bizonyítási indítványok közül nem csak a tanúk kihallgatásoknak és a hangfelvétel meghallgatásának nem tettek eleget, hanem az igazságügyi szakértő kirendelésére vonatkozó indítványunkat is elutasította az elsőfokú bíróság. Ezért kértük fel a Nemzeti Szakértői és Kutató Intézetek Győri Intézetét pszichiáter szakértői vélemény elkészítésére. Majd ezen vélemény tükrében, valamint [REDACTED] szakértőként történt meghallgatásával kapcsolatban előadott jogi álláspontunk hatására került sor arra, hogy a bíróság igazságügyi szakértői véleményt szerzett be.

Álláspontunk szerint a jogszabályoknak megfelelő szakértői vélemény beszerzése kapcsán sérült a tisztességes eljáráshoz megkívánt, azon feltétel, hogy a hatóságok az indítványokról ésszerű határidőn belül, a büntetőeljárás törvény vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően döntsének. Az ésszerű idő követelménye fontos jogelv, ami előfeltétele a hatékony jogvédelemnek, a jogbiztonság és így a jogállamiság elvének is.

A pótmagánvád által [REDACTED] és a sértett egyetlen kihallgatását végző rendőr kihallgatására, továbbá a hangfelvétel bizonyítékként való felhasználására irányuló bizonyítási indítványaink elutasítása sértette a tisztességes eljárás alkotmányos elvét. A tisztességes eljáráshoz való jog ugyanis nem csupán az elkövetőket megillető alkotmányos alapelv, hanem a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. tv. preambulumban meghatározottak szerint a tisztességes eljárás során az igazság megállapításának igényét kell szem előtt tartani és különös hangsúlyt kell helyezni a bűncselekmények sértettjeinek fokozott védelmére. A fent hivatkozott bizonyítási indítványok elutasításával elvonták az elhalálozott sértett jogutódjaiként fellépő pótmagánvádlók azon jogát, illetve kötelezettségét mely a Be. 54. §-ra figyelemmel a Be. 7. § (1) bekezdésén és a 802. § rendelkezésein alapul.

A bizonyítási indítványok elutasítása azért sérti az Alaptörvényben deklarált tisztességes eljáráshoz való jog elvét, mert a bíróságok az igazság megállapításának igényét nem tartották szem előtt, amikor a bizonyítási indítványok elutasításával a pótmagánvádló által felkínált bizonyítási eszközökből nyerhető bizonyítékokat nem vizsgálták meg, hanem azokat kellő megfontolás nélkül elutasították. Ennek következtében az eljáró bíróságok megsértették a tisztességes eljárás azon minimális követelményét, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon".

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Nem került kezdeményezésre a végrehajtás felfüggesztése.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

A panaszhoz az ügyvédi meghatalmazás csatolásra került.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)

Kérem, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság az indítványban szereplő személyes adatokat ne tegye közzé.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Mellékletek)

1. pótmagánvád által benyújtott vádindítvány
2. Győri Járásbíróság B.361/2018/49. számú ítélete
3. Győri Járásbíróság B.361/2018/49. számú ítélete elleni fellebbezés
4. pótmagánvádlók által kijelölt képviselő személyében történt változás bejelentése
5. Győri Törvényszék, mint másodfokú bíróság 4.Bf.116/2020/7. számú végzése

Kelt: Győr, 2021. március 11.

Tisztelettel:

[Redacted signature]

jogi képviselőjeként eljáró

[Redacted]
.....
Dr. Deák Andrea ügyvéd
[Redacted]
[Redacted]